

10. Redeke, H. C., 1935. Synopsis van het Nederlandsche zoet- en brakwaterplankton. Hydrobiol. Club, Amsterdam, Publ. 2.
11. Redeke, H. C., 1948. Hydrobiologie van Nederland, Amsterdam.
12. Välikangas, I., 1926. Planktologische Untersuchungen im Hafengebiet von Helsingfors, in : Acta Zool. Fennica I.
13. Vervoort, W., 1946. Hydrozoa A. Hydropolyten, in: Fauna van Nederland, Afl. 14, Leiden.
14. Voo, E. E. van der, 1950. Dotterbloemen, in : Natura, Jrg. '47.

EEN NIEUWE GAL VOOR NEDERLAND, PLACOCHELA LIGUSTRI RUEBS. OP LIGUSTER

B. J. J. R. WALRECHT.

Eind Augustus botaniserend in de duinen van Renesse, vond ik daar eigenaardige bloeivormen aan de uitgebloeide ligusterstruiken.

In de eerste plaats zijwaarts aan de kale stengel een kortgesteeld, zeer dicht gedrongen trosje van bloempjes met opvallend korte kelk, oppervlakkig gelijkend op een bloeiwijze van warkruid (fig 1b). Deze vorm vond ik later nog éénmaal.

Voorts losstaande, dikwandige, sterk vergrote en tevens vervormde bloempjes (fig. 1c).

Ik zond alles op aan Dr S. J. van Ooststroom, Rijksherbarium Leiden, en ontving van hem bericht, dat Prof. Dr W. M. Docters van Leeuwen de losse bloempjes had herkend als galvormingen, veroorzaakt door een galmug, *Placochela ligustri* Ruebs., met de opmerking, dat deze gal nog niet in Nederland was gevonden.

Prof. Docters van Leeuwen verschaftte mij de volgende gegevens, waarvoor ik hem hartelijk dank zeg en die ik hier verkort weergeef :

Placochela is een geslacht van galmuggen door Ruebsaamen opgesteld. Het is een genus met twee soorten, *P. ligustri*, die bloemgallen maakt op *Ligustrum* en nog niet bekend was voor Nederland, en *P. nigripes*, die bloemgallen veroorzaakt op

de gewone Vlier (*Sambucus nigra*) en reeds in ons land werd gevonden.

De gal van *Placochela ligustri* vond ik later ook onder Haamstede.

Vermoedelijk is deze gal aan de aandacht

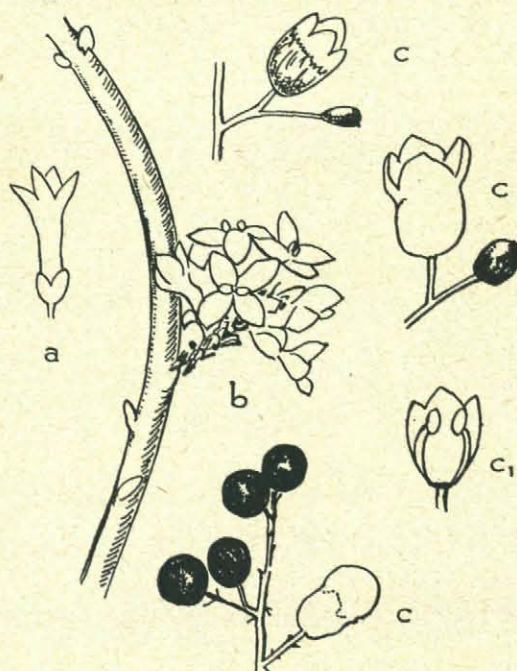

Fig. 1. Bloeivervormingen op *Liguster* : a. normaal bloempje ; b. abnormale bloemtros, oorzaak onbekend ; c. abnormale bloempjes, gallen van *Placochela ligustri* ; c₁. doorsnede van een abnormaal bloempje.

ontsnapt en zal men ze ook elders kunnen aantreffen.

De opeenhopingen van kleine bloempjes staan met deze gal waarschijnlijk niet in verband. Daar de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat ze ook door een galvormer worden teweeggebracht, geef ik hier af-

beeldingen op ongeveer anderhalf maal ware grootte, met een enkel normaal bloempje ter zijde (fig. 1a en b). Graag meldingen, liefst met opzending van materiaal aan Prof. Dr W. M. Docters van Leeuwen, Burg. v. d. Boschlaan 52, Leersum.

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Steltkluten en Draaihals. Op 10 Mei van dit jaar zag ik twee Steltkluten (*Himantopus himantopus*) vliegen boven „Sassenheim“, een veenplas in de buurt van Haren (Gr.). De dieren gingen helaas niet zitten, doch verdwenen in westelijke richting, vanwaar ze ook gekomen waren.

Enige dagen later, terwijl ik in de „Hortus de Wolf“ liep, vloog er een Draaihals (*Jynx torquilla*) op van de grond. Hij ging op een tak zitten, waardoor ik hem even goed kon bekijken. Ofschoon er de volgende dagen speciaal op gelet werd, is hij niet meer gezien.

Haren (Gr.).

E. BAGGERMAN.

Meeuwen en vliegende mieren. Dinsdag 3 Augustus nam ik in de middag boven Sneek een vrij groot aantal Zilvermeeuwen waar, die daar hun zeilvlucht uitvoerden.

Ik vroeg mij af, wat de dieren er toe dreef, deze evoluties boven de stad te vertonen. Nu is algemeen bekend, dat de thermiek boven de steden groot kan zijn en dit verschijnsel zou dus mogelijk alleen reeds de oorzaak van hun aanwezigheid geweest kunnen zijn. Toen ik enkele ogenblikken later de stad inwandelde, viel het mij op, dat een zeer groot aantal vliegende mieren uit het tegeltrottoir, waaronder zij hun nesten hebben, opsteeg. Het was een der weinige dagen in Augustus met een zomer-temperatuur.

Een en ander bracht mij er toe de meeuwen, die vrij hoog vlogen, nog eens rustig te observeren. Duidelijk nam ik waar, dat de dieren hun zeilvlucht af en toe onderbraken en snel happende bewegingen maakten. Ik maakte enkele van mijn kennissen op dit verschijnsel attent en zij vertelden mij, dat zij ook in andere buitenwijken van de stad het opstijgen van vliegende mieren hadden waargenomen.

Ik veronderstel dus, dat de vliegende mieren

naast de thermiek de oorzaak van de aanwezigheid van de zwevende Zilvermeeuwen boven de stad waren, en nog wel des te meer, omdat zij zich aan de noordoostzijde van de stad bevonden en de heersende wind zuidwest was. Van bevriende zijde vernam ik, dat zich Zaterdag 14 Augustus weer dezelfde verschijnselen voorgedaan hadden.

Sneek.

Dr J. P. OTTO.

Visarenden in Mei. Naar aanleiding van de korte mededeling van Mej. S. L. Roest en J. van den Assem in D.L.N. van Juli 1954, betreffende het in Mei voorkomen van de Visarend in Nederland, deel ik de volgende gegevens mee:

3 Mei 1941, 1 ex. boven Vlothaven, Amsterdam (Ladiges en Sluiters).

7 Mei 1946, 1 ex. boven Amsterdamse Bos (D. de Jonge).

5 Mei 1947, 1 ex. boven Amsterdamse Bos (P. W. Brander).

6 Mei 1951, 1 ex. aan het „Zwarte Water“ bij Venlo (waarnemer onvermeld).

A. N. SWART.

Afwijkende Peen en Pastinaak. Op 20 Augustus 1954 vond ik tussen duizenden planten van de Wilde peen aan de weg van Goes naar Bergen-op-Zoom onder Kloetinge één exemplaar, dat doorgroeiing vertoonde. Er was geen sprake van het normale samengestelde scherm met de bloemen in schermen van de tweede orde, doch van een veel samengestelder scherm met schermpjes van de derde tot vijfde orde. Vlak erbij vond ik eveneens een afwijking van de Pastinaak, nl. één plant met oranje-bruine bloemen onder honderden normale.

Biezelinge.

B. J. J. R. WALRECHT.